

למעלה, במדרגות הזרדות

כאשר ישראל דורכת

במקום, היא יורדת

במהירות

במשך כמה דקות של צחוק, ראו אזרחי ישראל השבוע על המסכים הקטנים את אחת הסצנות הגדולות של צ'ארלי צ'אפלין: לין: הוא ניסה לרדת במדרגות חשמליות, שנעו למעלה. כאשר המוקיון העצוב רץ בכל כוחו, נשאר במקום. כאשר עצר, עלה שוב לקומה השנייה, שם המתין לו אויבו. מצבה של ישראל הפוך. היא צריכה לעלות במדרגות אל השלום, שיבטיח את ביטחונה ועתידה. אולם המדרגות נעות לרעה. כשישראל אינה מתאמצת די צורך, היא נשאר במקום. כשהיא נעצרת, היא חוזרת אל התחתית.

מבכסימום למינימום. במשך שש "השנים השמנות" שבין מלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים, יכלה ישראלי להשיג בקלות שלום רשמי ויציב. אי-לולי היה מוכנה להחזיר את השטחים ש-כבשה, הובטחו לה גם שינויי-גבול קטנים, "בלתי מהותיים", לטובתה.

אילו הכריזה ישראל על הסכמתה לכך, בתוספת פיתרון לבעייה הפלסטינית העולה בקנה אחד עם ביטחון ישראל, היתה מתאפשרת תזווה דרמטית לקראת חוזה השלום ההיסטורי.

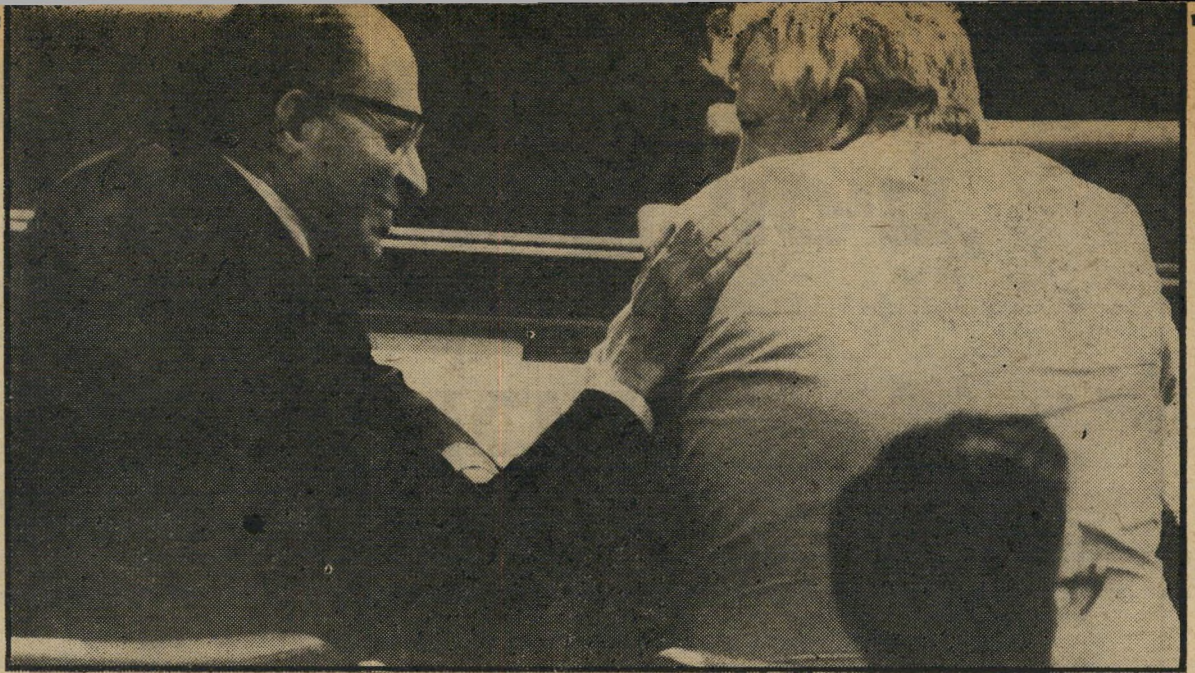
שרי-החוץ האמריקאי, ויליאם רוג'רס, הפציר בה להסכים לכך. גונאר יארינג ביקש ממנה להסכים לכך רק בדרום. נשיא אי מצרים — גמאל עבד-אל-נאצר ואחריו אנוואר אל-סאדאת — הכריזו פעם אחר פעם, בצורה חדי-משמעית, כי זהו שיא דרישותיהם.

ישראל לא הסכימה לכך. השבוע נסתי בר לה כי הדרישות, שהיו אתמול המכסימום של הערבים, הפכו עתה למינימום. **דרישות מוגזמות.** בהצהרה יוצאת דופן הכריז שרי-החוץ המצרי, איסמעאל פאהמי, כי הערבים יציגו כמה תנאים חדשים לשלום, ביניהם שניים שלא נשמעו מזה שנים רבות:

● שישראל "תקפיא" את אוכלוסייתה למשך 50 שנה — כלומר, תצמצם את העלייה או תפסיק אותה לגמרי.

● שישראל תבחר בין קיום עצמאי בגבולות תוכנית-החלוקה של 1947, ובין הצטרפות ל"מדינה הדמוקרטית הרבי-עדי-תית" לפי גירסתה הרשמית של יאסר עראפאת.

שתי הדרישות הן מגוחכות. אין אף גורם משמעותי אחד בישראל המסוגל להעלות על דעתו לקבל דרישות אלה. אפילו

ההימור הגדול: בריחה מן המידבר הפוליטי בכנסת -

- חזרה אל המידבר הצבאי כמפקד בכיר בשדה -

קצין מנוסה פחות מאריק לתפקיד הרמטכ"ל. למעשה נוצר מצב שאחרי מוטה עשוי אריק להיות המועמד הריאלי היחיד לתפקיד הרמטכ"ל. אחרי שכל מתחריו בעבר לתפקיד זה סולקו או הסתלקו מצה"ל. אם אומנם תפרוץ בחודשים הקרובים מלחמה חדשה, אין זה משנה אם אריק יהיה או בתפקיד כאלוף במילואים או אלוף בקבע, עצם התפקיד הפיקודי עשוי להחזיר לו את הילת המצביא. אם ירצה הגורל ואריק יצא ממלחמה צפויה כזאת כגיבור-מלחמה מנצח, הוא עשוי להחזיר לעצמו את כל האופציות, הן בתחום הצבאי והן בתחום הפוליטי.

הוא יוכל אז לבחור להמשיך בקריירה צבאית לקראת תפקיד הרמטכ"ל, או לחיזור לחיים הפוליטיים ולהכתיב לשותפיו המפלגתיים את התנאים שלו להמשך היותו שותפת עימם. באותה מידה תהיה פתורו חה בפניו האופציה של הקמת גוף פוליטי חדש, שלא יהיה כסוף לליכוד.

כך או כך, במבט לאחור נראה כי מבחינתו האישית, למרות ההימור הנועז שבו, היה צעדו האחרון של אריק שרון נכון ומחוכם ביותר. אריק, שהפתיע את שותפיו פיו לליכוד בהחלטתו, שעליה למדו לראות שונה מפירסום בעתון, החזיר לעצמו את הדימוי של פטריוט, שאינו כסוף ל"דין התנועה". האריה בסגור-הכנסת חזר להיות "אריאל המידבר", כפי שכינה אותו העיתון "הארץ". דן, המלווה זה 20 שנה, אילו היה מדובר רק בתועלתו, כאינטרסים ובשאיפות של אריק עצמו, ניתן היה לראות בהחלטתו השבוע לפרוש מהכנסת מעשה מאקיאוללי. העובדה שבסופו של חשבון גם צה"ל והמדינה כולה נשכרים מכך — שלא לדבר על שותפיו המפלגתיים ולליכוד הששים להיפטר מחברותו — הפך את מעשהו לצעד שהכל שיבחוהו.

לשירות העשוי להימשך, עם הפסקות קצרות, תקופה ממושכת. כל זמן שילבש מדים, תהיה הפעילות הפוליטית אסורה עליו. אולם כאשר יסיר את מדיו, בהפסקות שבין תקופת-שירות אחת לשנייה, הוא יהיה אורח ככל אורח

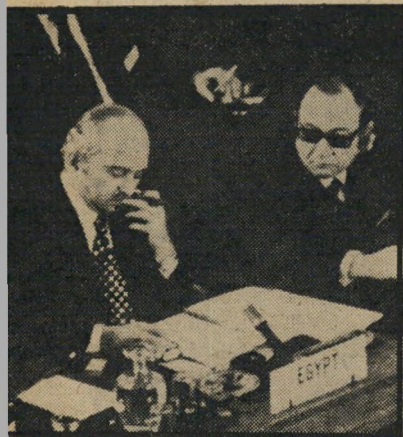
מאקיאוללי או ג'יבור לאומי?

אחר, הרשאי לפעול פעילות פוליטית ול-השמיע הצהרות בכל נושא. ככל העולה על רוחו, אין כל מניעה שבאותם ימים שבהם לא ילבש אריק מדים הוא יצהיר הצהרות ביקורתיות כלפי הממשלה ומדיניותה, בדיוק כשם שעשה השבוע, כי אשר הודיע כי נאלץ לפרוש מהכנסת כדי שיוכל להתגייס למילואים, בגלל "מדיניותה הכושלת" של הממשלה. מצב זה לא יוכל להימשך לאורך זמן. לא הממשלה וגם לא צה"ל יוכלו לשאת מצב שבו מפקד בכיר, המזוהה עם צה"ל למרות שירותו במילואים בלבד, תוקף את הממשלה ומדיניותה הבטחונית. המוצא היחיד ממצב זה יכול להיות רק גיוסו של אריק לצבא-הקבע. מצב שיכסה עליו שתי קה מתמדת בפומבי.

ברגע שבו יתקבל אריק מחדש לשורות צבא-הקבע, הוא עשוי להפוך באופן טבעי מועמד לתפקיד הרמטכ"ל הבא. אחרי מורטה גור, התפקיד שאליה הוא חותר מזה שנים. למרות שאריק נמצא עתה בשנת ה-46 לחייו קשה להאמין שבמצב הנוכחי, אחרי שמוטה יסיים את התפקיד, יעדיפו

מיסלגתו בממשלה: להתנות את הענקת מינוי-החירום לאריק בפרישתו מהכנסת. התקנה, שזכתה בשם "גזירת שרון", נדרשה לצורך אחד בלבד: למנוע מאריק חזרה לצה"ל ולו גם לשירות-מילואים. "גזירת שרון" היתה אמורה, לדעת מתנגדיה, לתבוע ממנו תמורת החזרתו לצה"ל מחיר שהוא לא יוכל לעמוד בו, לפי אמות-המידה שלהם-עצמם. אותם שני מו את התקנה ואישורת לא היו משלמים תמורת מינוי-חירום במילואים את מחיר הפרישה מהכנסת ומהחיים הפוליטיים. הם האמינו שגם אריק לא ישלם את המחיר שנתבע ממנו. במצב זה אפילו התגרו בו פורסמה ידיעה שבה נאמר כי הרמטכ"ל מצפה עכשיו להחלטתו של אריק בהתאם לנסיבות החדשות שנוצרו. אריק הימר שוב, והפתיע אותם. הוא הודיע לראשי הממשלה שהוא מוכן לשלם את המחיר, אז שלפו מולו, ביום השישי האחרון, את הקלף האחרון, הציעו לו מינוי שונה לחלוטין מזה שהובטח לו. אריק הימר שוב. על פי כל הסימנים הוא עתיד לזכות גם בהימור זה, כמו ברוב ההימורים הקודרים שלו. הצבאיים והפוליטיים.

ראה שבחושיו הבריאים תפס אריק מה שלא תפסו מתנגדיו: שהחזרתו לשירות-המילואים לא תותיר לממשלה רצון צה"ל ברירה אלא לגייסו לקבע. הוא קיבל אומנם בסך-הכל מינוי-חירום במילואים, שפירושו הוא קבלת תפקיד פיקודי כאשר תפרוץ מלחמה. אולם זוהי רק הגדרה תיאורית של התפקיד. באופן מעשי מחייב המינוי שקיבל אריק עבודת הכנה ממושכת לקראת מלחמה. לצורך זה ילבש אריק בימים הקרובים את מדיה-המילואים שלו וייכנס

שרי-החוץ פאהמי בויכוח (משמאל) מצחיק, אבל...

לו ברית-המועצות דוגלת בגבולות ה-4 ביוני 1967. כל שלום בין מדינות ריבויות כולל את ההכרה בריבונותן — וענייני העלייה וההגירה הן בתחום הריבונות של כל מדינה.

סיגנון מתנשא. אין ספק שפאהמי יודע כל זאת היטב. מה, אם כן, המריץ אותו להשמיע הצהרה כזאת?

הצהרה עצמה לא נשאה אופי עקרוני, ופורסמה על-ידי סוכנות-ידיעות ערבית. (המשך בעמוד 18)